

Asia: VN/12457/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaksi 2024 (YTS2024)

Luku 1. Johdanto

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 2. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Kela ehdottaa lukuun 2 seuraavia muutoksia:

2.1 Johtaminen.

Alkuperäinen: "Toimintaa johtavat toimivaltaiset viranomaiset tai muut toimijat lakisääteisten tehtäviensä ja toimivaltansa mukaisesti." Muutosehdotus: Toimintaa johtavat toimivaltaiset viranomaiset tai muut toimijat lakisääteisten tehtäviensä ja toimivaltansa mukaisesti, tiiviissä yhteistyössä hallinnonalan ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Alkuperäinen: "Viestinnällä vahvistetaan organisaation johtamista." Muutosehdotus: "Viestintä on osa strategista johtamista. Erilaisissa häiriöissä ja kriiseissä viestinnän merkitys korostuu."

Alkuperäinen: "Ulkoisessa ja sisäisessä viestinnässä toimitaan samoin periaattein ja samoja keinoja käyttäen kuin normaaliolojen viestinnässä." Muutoiluehdotus: "Häiriö- ja kriisitilanteiden viestinnän valmius rakentuu normaaliolojen viestinnän toimintatavoille, keinoille ja kanaville."

Lisäsehdotus viimeisen kappaleen toiseksi virkkeeksi: Viestintä kuuluu saumattomasti kaikkiin elintärkeiden toimintojen suoriutumiseen ja se suunnitellaan muun varautumisen osana.

2.2 Kansainvälinen- ja EU-toiminta

Alkuperäinen: "Hybridivaikuttamisen hallinta edellyttää usean hallinnon alan ennakkointia ja varautumista." Muutosehdotus: "Myös hybridivaikuttamisen hallinta edellyttää usean hallinnon alan ennakkointia ja varautumista."

2.7 Henkinen kriisinkestävyys

Kela esittää seuraavien virkkeiden sijoittamista luvun 2.7 kolmanteen kappaleeseen:

1. "Häiriötilanteissa ja kriiseissä kansalaiset odottavat viranomaisilta selkeää ja säännöllistä viestintää. "

2."Johtajien rooli ja merkitys viestimisessä korostuu."

3."Mahdollisuus saada tietoa tapahtumista ja siitä, mitä seuraavaksi tapahtuu, rakentaa henkistä kriisinkestävyyttä."

Luku 3. Yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat uhkat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

Luku 4. Yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaaminen

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Kela ehdottaa lukuun 4 seuraavia muutoksia:

4.2 Varautuminen

Lisäys alaluvun loppuun: "Viestintä on keskeinen osa varautumista ja varautumiseen kuuluu viestintäsuunnitelmien laatiminen eri tilanteita/vaihtoehtoja varten."

Luku 5. Kokonaisturvallisuuden toimijat

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

Kela ehdottaa lukuun 5 seuraavia muutoksia:

5.4 Yksilöt turvallisuustoimijoina

Alkuperäinen: "Yhteiskunnan kriisinsietokyky perustuu yksiköiden toimintakykyyn, tietoihin, taitoihin ja turvallisuusmyönteiseen asenteeseen. Yleissivistyksen, medialukutaidon lisäksi nykyisin taito toimia turvallisesti digitaalisessa ympäristössä on tärkeä osa kansalaistaitoja." Muotoiluehdotus: "Yhteiskunnan kriisinsietokyky perustuu yksiköiden toimintakykyyn, tietoihin, taitoihin ja turvallisuusmyönteiseen asenteeseen. Yleissivistyksen, medialukutaidon lisäksi nykyisin taito toimia turvallisesti digitaalisessa ympäristössä on tärkeä osa kansalaistaitoja."

Luku 6. Kokonaisturvallisuuden tulevaisuus

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse alaluku tai sivunumero.

-

OSA 2: Strategiset tehtävät

Kirjoita yksilöity palautteesi tähän. Merkitse strategisen tehtävän numero ja nimi sekä nimeä osio (Päämäärä ja tavoitteet; Toiminta-ajatus; Toimijat).

Kela esittää strategisiin tehtäviin seuraavia muutosehdotuksia:

3. Viestinnän toimivuus

Strategisen tehtävän nimenmuutos: "Viestintä osana johtamista"

Alkuperäinen: "Viestintä on olennainen ja erottamaton osa johtamista. Onnistunut viestintä tukee tavoitteiden saavuttamista, suojaa häiriötilanteissa väestöä sekä vahvistaa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä ja valmiutta uusien häiriötilanteiden varalle." Muutosehdotus: "Viestintä on keskeinen osa johtamista. Viestinnällä mahdollistetaan tavoitteiden saavuttaminen, vahvistetaan kriisinkestävyyttä ja parannetaan valmiutta uusien häiriötilanteiden varalle."

30. Vakuutustoiminnan turvaaminen

Alkuperäinen: "Kansaneläkelaitos on yksi työeläkevakuuttajien toimijoista." Muutosehdotus: "Kela kuuluu eläkejärjestelmän toimijoihin ja huolehtii kansaneläkkeestä ja takuueläkkeestä."

36. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmien toimivuuden sekä keskeisten tarvikkeiden saatavuuden turvaaminen

Lisäysehdotus toimijoihin: STM, THL ja Kela vastaavat yhdessä Kanta-palveluiden toiminnasta.

Alkuperäinen: "Keskeisimpiä elinkeinoelämän toimijoita ovat mm. tarvikkeiden ja tietojärjestelmien valmistajat ja jakelijat sekä alan kansalliset ja kansainväliset edunvalvontajärjestöt." Muutosehdotus: "Keskeisimpiä elinkeinoelämän toimijoita ovat mm. tarvikkeiden valmistajat ja jakelijat, tietojärjestelmien toimittajat sekä alan kansalliset ja kansainväliset edunvalvontajärjestöt."

47. Sosiaaliturva: toimeentulon turvaaminen

Alkuperäinen: "Toimijoilla tulee olla valmius kasvattaa toiminnan määrää ja sujuvoittaa palvelua ja päätöksentekoa." Muutosehdotus: "Toimijoilla (Kelalla ja hyvinvointialueilla) on oltava tarvittaessa valmius käsitellä kasvava määrä hakemuksia ja yhteydenottoja eri kanavissa."

Alkuperäinen: "Häiriö- ja poikkeustilanteissa pyritään toimimaan pääosin niin normaalisti kuin mahdollista ja kaikkien etuuksien maksatusta jatketaan normaalisti niin kauan kuin asiointi- ja maksujärjestelmät toimivat." Muutosehdotus: "Häiriö- ja poikkeustilanteissa etuuksien maksatusta jatketaan normaalisti niin kauan kuin se on mahdollista."

Lisäys alaluvun "Toiminta-ajatus" loppuun: "Toimeentuloon vaikuttavat muutokset vaativat monikanavaista ja monikielistä asiakasviestintää, minkä merkitys korostuu häiriö- ja kriisitilanteissa."

49. Kasvatus-, koulutus- ja tutkimusjärjestelmän ylläpitäminen

Strategisessa tehtävässä mainitaan ylioppilaskirjoitusten, yhteishaun, valintakokeiden sekä opintososiaalisten etujen ja oppilas- ja opiskeluhuollon järjestäminen lainsäädännön mukaisesti kaikissa turvallisuustilanteissa. Näiden järjestämisvastuussa olevia toimijoita ei kuitenkaan ole mainittu strategisen tehtävän toimijoissa. Opintososiaaliset edut kuuluvat osittain Kelan järjestämisvastuulle. Kela esittää harkittavaksi, että ylioppilaskirjoitusten, yhteishaun, valintakokeiden sekä opintososiaalisten etujen ja oppilas- ja opiskeluhuollon järjestämisvastuussa olevat toimijat kuvataan strategisessa tehtävässä.

53. Viestintä

Lisäsehdotus alaluvun "Päämäärä ja tavoitteet" alkuun: "Viestintä on tiedon jakamista, merkitysten rakentamista ja yhteyden luomista. Häiriö- ja kriisitilanteessa viestinnän merkitys korostuu."

Lisäsehdotus alaluvun "Toiminta-ajatus" loppuun: "Häiriö- ja kriisitilanteet voivat muuttaa julkisten palveluiden saatavuutta. Tällöin monikielinen ja monikanavainen viestintä, neuvonta ja ohjaus korostuvat julkisista palveluista vastaavien organisaatioiden toiminnassa. Viestintä on sisällytettävä kaikkeen valmius- ja varautumissuunnitteluun. Samalla arvioidaan viestinnän kasvavat resurssitarpeet häiriö- ja kriisitilanteessa."

Yleiset kommentit strategialuonnokseen.

Kirjoita yleiset havaintosi strategialuonnoksesta.

Kela toivoo, että Kelasta käytetään ensimmäisen kerran mainittaessa pitkää muotoa "Kansaneläkelaitos", jonka jälkeen käytetään lyhennettä "Kela".

Monet turvallisuusuhat tai poikkeamat eivät kosketa vain yhtä hallinnonalaan tai ole yhden toimijan ratkaistavissa. Tiivis yhteistyö viranomaisten, elinkeinoelämän ja kolmannen sektorin kanssa on välttämätöntä uhkien ennaltaehkäisyssä, niistä selviämisessä ja niistä palautumisessa.

Takala Juha
Kansaneläkelaitos - Turvallisuusyksikkö